

Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2008

Fastsatt av Skattedirektoratet 18. desember 2008 med hjemmel i lov av 13. juni 1980 nr 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 7-1 og Finansdepartementets delegeringsvedtak av 22. januar 1982.

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.).....3

§ 1-1 Formuessatser.....	3
§ 1-1-1 Bolig- og fritidseiendommer.....	3
§ 1-1-2 Private biler/motorsykler/snøscootere.....	3
§ 1-1-3 Campingvogner.....	3
§ 1-1-4 Lystfartøy.....	3
§ 1-1-5 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt.....	3
§ 1-2 Inntektssatser.....	4
Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere.....	4
§ 1-2-1 Kostbesparelse.....	4
§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands.....	4
§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting - utenlands.....	4
§ 1-2-4 Kost på tjenestereiser uten overnatting.....	5
§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i utlandet.....	5
§ 1-2-6 Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv....	5
§ 1-2-7 Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket.....	5
§ 1-2-8 Smusstillegg – skattefri del.....	5
§ 1-2-9 Utstyrgodtgjørelse til idrettsdommere.....	5
§ 1-2-10 Redskaps- og verktøyhold mv.....	6
Verdsettelse av naturalytelser.....	6
§ 1-2-15 Særregler ved fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil.....	6
§ 1-2-16 Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold.....	6
§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff.....	6
§ 1-2-18 Leieverdi av kårbolig/-leilighet utenfor jord-og skogbruk.....	6
Verdsettelse av særskilte ytelser.....	7
§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester.....	7
§ 1-2-21 Drikkepenge/Tips.....	7
Avkastning av kapital.....	7
§ 1-2-30 Fordringer.....	7
§ 1-3 Fradragssatser.....	7
Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet.....	7
§ 1-3-1 Fradrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn.....	7
§ 1-3-2 Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke/campingvogn.....	7
§ 1-3-3 Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.....	7
§ 1-3-4 Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer - hotellopphold.....	7
§ 1-3-5 Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidstedet.....	7
§ 1-3-6 Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidsted.....	7
§ 1-3-7 Fradrag for småutgifter.....	7
§ 1-3-8 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost i utlandet.....	8
§ 1-3-9 Beregning av antall fraværsdøgn.....	8
Reiser mellom hjem og fast arbeidssted.....	8
§ 1-3-10 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet.....	8
Forskjellige arbeidskostnader mv.....	8
§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke.....	8
§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere.....	8
§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører.....	8

§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur	8
§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.	8
§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet	8
§ 1-3-26 Standardfradrag for bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor mv.)	8
Andre kostnader	9
§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag	9
§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere	9
Kapittel 2. Innenfor virksomhet	9
§ 2-1 Formuessatser	9
§ 2-1-1 Faste eiendommer	9
§ 2-1-2 Driftsløsøre	9
§ 2-1-3 Innkjøpt varelager	9
§ 2-1-4 Tidsbegrensede rettigheter	9
§ 2-1-5 Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.	10
(§ 2-2 Inntektssatser)	11
§ 2-3 Fradragssatser	11
§ 2-3-1 Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet	11
§ 2-3-2 Kostnader til kost og losji til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)	11
§ 2-3-3 Lønn til hjemmевærende barn som samtidig går på skole	11
§ 2-3-4 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten	11
§ 2-3-5 Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet	11
§ 2-3-6 Avgrensning av representasjonskostnader	11
§ 2-3-7 Kostnader til sjøhyre mv. for ikke bokføringspliktige fiskere	12
Kapittel 3 - Spesielle verdsettingsregler og satser for primærnæringene	12
§ 3-1 Formuessatser	12
§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer	12
§ 3-1-2 Jordbrukseiendommer	12
§ 3-1-3 Varelager, buskap og oppdrettsfisk	12
§ 3-2 Inntektssatser	15
§ 3-2-1 Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1.	15
§ 3-2-2 Priser per kilo/liter på produkter tatt til husholdning og føderåd	15
§ 3-2-3 Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk	15
§ 3-2-4 Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk	16
§ 3-2-5 Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett	16
§ 3-2-6 Verdi av eget brensel	16
§ 3-2-7 Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen	16
§ 3-2-8 Definisjon av "tre normalårsverk" i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 10-42-3 "Om overføring av skjerming mellom virksomheter"	16
§ 3-3 Fradragssatser	16
§ 3-3-1 Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme, grønn omsorg og forpleining	16
§ 3-3-2 Kostnader til kost mv. for ikke bokføringspliktige lottfiskere	16
§ 3-3-3 Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett	16
§ 3-3-4 Fradrag for fôrkostnader til gjeterhund i sau- og reindriftsnæring	17
§ 3-3-5 Fradrag for merkostnader til kost i reindriftsnæring	17
Vedlegg 1	18
Regulativ for reiser i utlandet for statens regning /Satser for nattillegg og kostgodtgjørelse med virkning for inntektsåret 2008	18
Vedlegg 2	22
Div. satser	22

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.)

§ 1-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt i den enkelte paragraf nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 1-1-1 Bolig- og fritidseiendommer

Hvis ikke annet fremgår av reglene nedenfor, skal likningsverdiene for bolig- og fritidseiendommer (herunder i boligselskap) for inntektsåret 2008 heves med 10 prosent i forhold til inntektsåret 2007.

Har en bolig- eller fritidseiendom steget i verdi fra 1. januar 2008 p.g.a. påkostninger mv., kan likningsverdien likevel heves utover denne satsen. Det samme gjelder dersom påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til likningsmyndighetene.

Ligger likningsverdien på enkelte eiendommer vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan tillegget reduseres eller falle bort.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Bestemmelsene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Ved første gangs taksering av nybygde eiendommer skal likningsverdien verken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi.

Etablerte likningsverdier som overstiger 30 prosent av markedsverdien, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 30 prosent av dokumentert markedsverdi.

Fastsettelse av likningsverdi for tomter og annen fast eiendom enn bolig- og fritidseiendom eid utenfor virksomhet, følger reglene i § 2-1-1.

§ 1-1-2 Private biler/motorsykler/snøscootere

Private biler/motorsykler/snøscootere verdsettes med utgangspunkt i hovedimportørs listepreis ved registrering som ny:

Registreringsår som ny

2008	75 prosent
2007	65 "
2006	55 "
2005	45 "
2004	40 "
2003	30 "
2002	20 "
1993 t.o.m 2001	15 "
1979 t.o.m 1992	1000 kr

Årsmoell 1978 eller eldre anses som veterankjøretøy og verdsettes til antatt salgsværdi.

Har kjøretøyet av spesielle grunner gått særskilt ned i verdi, kan verdien settes lavere enn hva som følger av skalaen ovenfor.

§ 1-1-3 Campingvogner

Campingvogner verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepreis som ny etter skalaen i § 1-1-2.

§ 1-1-4 Lystfartøy

Båt med antatt salgsværdi (medregnet motor og fast utstyr) på kr 50 000 eller høyere, regnes som lystfartøy. Salgsværdien kan i utgangspunktet settes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsværdi.

§ 1-1-5 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt

Innbo og annet løsøre (unntatt motorkjøretøy, campingvogn og lystfartøy, som omfattes av bestemmelsene ovenfor) kan vanligvis verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

Av de første kr 1 000 000 settes likningsverdien til 10 prosent = kr 100 000

Av de neste kr 400 000 settes likningsverdien til 20 prosent = kr 80 000

Av det overskytende regnes 40 prosent.

Er forsikringssummen ikke kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan antatt gjenanskaffelsesverdi tre i stedet for forsikringssummen ved beregningen ovenfor.

Båt, unntatt lystfartøy som nevnt i § 1-1-4,

som ikke er forsikret, eller

som er særskilt forsikret (dvs ikke inngår i en ordinær innbo- eller løsøreforsikring),

holdes utenfor verdsettelsesberegningen ovenfor. Er båten særskilt forsikret, kan den vanligvis verdsettes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsverdi.

Formue som faller inn under § 1-1-5, er bare skattepliktig med den del av samlet verdi som overstiger kr 100 000.

§ 1-2 Inntektssatser

Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere

§ 1-2-1 Kostbesparelse

Har arbeidstakeren under pendleropphold fri kost eller får kost dekket etter regning, verdsettes kostbesparelsen til kr 73 per døgn. Er arbeidstakerens kost dekket etter regning eller ved administrativ forpleining på tjenestereise, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelsen. Der satsene under § 1-2-2 og § 1-2-3 anvendes, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelse, da dette er tatt hensyn til i satsene.

§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands

Når godtgjørelse for kost på tjenestereiser med overnatting eller opphold utenfor hjemmet er utbetalt med inntil:

kr 530 per døgn for skattytere som har bodd på hotell mv., og skattyter i tillegg selv betaler frokosten

kr 269 per døgn for skattytere som har bodd på pensjonat mv. hvor de ikke kan stille noe mat selv, heller ikke frokost og aftens eller

kr 174 per døgn for andre skattytere som bor på hybel/brakkeløsning med kokemuligheter (privat overnatting),

kan det med de reserverasjoner som følger nedenfor, legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt noe overskudd. Forutsetningen er at skattyteren må dekke de reelle kostnader til kost selv, uten subsidiering mv. fra arbeidsgiver eller annen oppdragsgiver. Småutgifter og tillegg for kostbesparelse er inkludert i alle satsene ovenfor.

Godtgjørelse etter de to høyeste satsene anses bare medgått fullt ut når skattyter kan legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat. Ved manglende legitimasjon benyttes laveste sats.

Godtgjøres det at det ikke er forsvarlig og/eller hensiktsmessig - bl.a. sett i forhold til krav til hygiene mv. - å tilberede frokost eller aftens på oppholdsstedet, kan pensjonatsatsen benyttes.

Er godtgjørelsen utbetalt med høyere satser enn nevnt ovenfor, vil merutbetalingen være skattepliktig med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 50 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Natttillegg utbetalt for tjenestereiser med inntil kr 400 per døgn og i samsvar med legitimasjonskrav i statlig særavtale, anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd.

Natttillegg for tjenestereiser som overstiger kr 400 anses ikke å gi skattepliktig overskudd når faktiske losjiutgifter dokumenteres. Utbetales natttillegg med høyere beløp enn dokumenterte losjiutgifter, vil merutbetalingen være skattepliktig.

Den framlagte legitimasjon må være i samsvar med Skattedirektoratets forskrift av 22. november 1999 nr. 1160 § 6-13 om krav til legitimasjon vedrørende fradrag for merkostnader til kost og losji ved arbeidsopphold utenfor hjemmet.

§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting - utenlands

Utbetalt kostgodtgjørelse på tjenestereise med overnatting eller ved opphold utenfor hjemmet kan godkjennes som medgått inntil satsene etter statens utenlandsregulativ for vedkommende land, når skattyteren gjennom reiseregning legitimerer å ha bodd på hotell.

Kan skattyteren ikke legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat, legges laveste sats under § 1-2-2 til grunn.

Natttillegg for tjenestereiser anses ikke å gi skattepliktig overskudd når faktiske losjiutgifter dokumenteres. Utbetales natttillegg med høyere beløp enn dokumenterte losjiutgifter, vil merutbetalingen være skattepliktig.

Satsene for kostgodtgjørelse reduseres med 25 prosent fom 29. døgn ved lengre sammenhengende opphold på ett sted.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 60 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Se vedlegg 1 som viser satser for kostgodtgjørelse for statstjenestemenns tjenestereiser i utlandet.

§ 1-2-4 Kost på tjenestereiser uten overnatting

Når det ytes kostgodtgjørelse etter statens satser eller lavere satser på tjenestereiser som ikke medfører overnatting, anses dette ikke å gi skattepliktig overskudd. Kostgodtgjørelsen må være utbetalt i samsvar med de øvrige vilkår som framgår av særavtale for reiser innenlands for statens regning. Overstiger godtgjørelsen statens satser, vil merutbetalingen utgjøre et skattepliktig overskudd med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Se vedlegg 2 for vilkår og satser.

§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i utlandet

Er godtgjørelse til kost for langtransportsjåfører for kjøring i utlandet utbetalt med inntil kr 300 per døgn, kan det normalt legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt overskudd. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-2-6 Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.

Bilgodtgjørelse etter statens satser er skattefri, jf. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-15-8.

Bilgodtgjørelse som overstiger statens satser vil gi et skattepliktig overskudd.

Ved overskuddsberegningen skal godtgjørelsen sammenholdes med følgende satser:

For de første 9 000 km i inntektsåret: kr 3,50 pr. km (kr 3,55 pr. km)

Over 9 000 km: 2,90 pr. km (2,95 pr. km)

(Tallene i parentes gjelder ansatte med arbeidssted i Tromsø.)

Kravene til legitimasjon i forskrift av 14. oktober 1976 nr. 9830 til skattebetalingsloven § 3 sjetten ledd, om fritak for forskuddstrekk, gis tilsvarende anvendelse her.

Har skattyter fått tillegg etter statens satser for passasjerer, økes satsene ovenfor med kr 0,75 per km per passasjer. Når skattyter har fått særskilt tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei, økes fradragssatsen med kr 0,80 per km. Mottas godtgjørelse for å ta med seg utstyr og materiell som på grunn av vekt og/eller beskaffenhet for øvrig ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, økes fradragssatsene med kr 0,60 per km (f. eks tilhenger).

En skattyter som kjører minst 6 000 km i tjenesten årlig, kan kreve å bli lignet etter regnskap. Samme likningsmåte må da fastholdes for en og samme bil, bl. a. av hensyn til avskrivninger og den skattemessige behandling ved salg mv., med mindre det gjennomføres uttaksbeskatning.

Underskudd på godtgjørelse for bruk av bil kan godkjennes til fradrag for yrkesbil som lignes etter regnskap. Ved bruk av privatbil i yrket (under 6000 km), vil differanse som oppstår når godtgjørelsen utgjør et mindre beløp enn et fradrag beregnet etter en sats på kr 3,50 per km i yrket (arbeidssted i Tromsø kr 3,55), også komme til fradrag.

Når det blir utbetalt godtgjørelse for yrkeskjøring med el-bil, kan det ved overskuddsberegningen nyttes en fradragssats på kr 4,00 per km. Ved bruk av motorbåt under 50 HK til yrkeskjøring, vil det i alminnelighet kunne nyttes en fradragssats på kr 3,50 per km. Ved bruk av motorbåt med motor fra og med 50 HK, kan nyttes en fradragssats på kr 6,50 per km. Ved bruk av snøscooter, kan nyttes en fradragssats på kr 6,60 per km. Ved bruk av moped eller lett motorsykkel kan nyttes en fradragssats på kr 1,55 per km. Ved bruk av tung motorsykkel, kan nyttes en fradragssats på kr 2,80 per km.

Se vedlegg 2 for satser ved bruk av egen bil fastsatt etter statens særavtale.

§ 1-2-7 Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket

Godtgjørelsen anses ikke å gi skattemessig overskudd når betalingen ligger innenfor satsene i statens særavtale. Satsen er kr 1,50 per km.

§ 1-2-8 Smusstillegg – skattefri del

Ved ligningen regnes 1/3 av smusstillegget som skattefritt, men i alminnelighet ikke over kr 1 850.

§ 1-2-9 Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere

Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere innen lagidretter hvor det er nødvendig med spesielt utstyr, som f.eks. sko, drakt, beskyttelse mv., med inntil kr 220 per oppdrag, anses ikke å gi skattepliktig overskudd. Vilkåret er at samlet utstyrsgodtgjørelse fra samme oppdragsgiver ikke overstiger kr 2200 per år. Det er videre en forutsetning at dommeren faktisk har kostnader til slikt utstyr, og at slike kostnader ikke blir dekket på annen måte.

Utstyrsgodtgjørelsen kan utbetales i tillegg til beløp som kan utbetales skattefritt etter sktl § 5-15 (1) bokstav i, jf. forskrift av 30.12.1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikt § 1.

§ 1-2-10 Redskaps- og verktøyhold mv.

Ved likningen kan det legges til grunn at godtgjørelse på kr 26,25 pr time som skogsarbeidere mottar til dekning av kostnader ved hold av motorsag og annen redskap (avskrivning, vedlikehold og driftskostnader), ikke gir skattepliktig overskudd.

Verdsettelse av naturalytelser

§ 1-2-15 Særregler ved fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil

I særlige tilfeller hvor listeprisen klart ikke står i forhold til fordelen ved den private bruk, kan fordelen fastsettes ved skjønn, jf. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-5 annet ledd.

Forutsatt at vilkårene for å anvende nevnte unntaksbestemmelse er oppfylt ved at standardfordelen (jf. skatteloven § 5-13 og forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13) basert på listepris blir for høy, og at firmabilordningen varer hele året, skal den skjønnsmessige fordelen settes til minimum kr 42 000.

Dersom standardfordelen basert på listepris blir for lav, kan man ved fastsettelsen av fordelen benytte en hjelpestørrelse som multipliseres med den/de relevante prosentsatsen (-e) etter standardregelen (jf. skatteloven § 5-13 og forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13). Ved fastsettelsen av fordelen kan man normalt benytte markedsverdien som hjelpestørrelse.

Ved privat bruk av arbeidsgivers bil som faller utenfor standardreglene iht. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-1 annet ledd, beregnes fordelen etter en sats på kr 2,85 per km. Denne satsen brukes både for arbeidsreiser og for annen privatkjøring med unntak av arbeidsreiser og besøksreiser som overstiger 4 000 km. Overstiger arbeidsreisene/besøksreisene 4 000 km til sammen i inntektsåret, brukes en sats på kr 1,40 per km for overskytende antall kilometer med slik kjøring.

§ 1-2-16 Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold

Fordel ved erverv av datautstyr i arbeidsforhold, settes til differansen mellom markedsverdi og det vederlag den ansatte har betalt for datautstyret. Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr som er mindre enn 1 år gammelt:	100 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 1 og 2 år gammelt:	60 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 2 og 3 år gammelt:	30 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 1.000 (inklusive merverdiavgift)

Med opprinnelig kostpris menes arbeidsgivers faktiske anskaffelseskostnader inklusive merverdiavgift og fratrukket eventuelle rabatter.

§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff

Etter skatteloven § 5-12 tredje ledd settes fordelen til den verdien som er fastsatt for beregning av forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 6 nr. 2.

Med hjemmel i skattebetalingsloven § 6 nr. 2, jf. § 2-1 i forskrift av 21. juni 1993 nr. 546, har Skattedirektoratet i melding 1/2008 fastsatt følgende satser for kost og losji :

Fritt opphold (kost og losji)	kr 100 per dag
Fri kost (alle måltider)	kr 73 per dag
Fri kost (to måltider)	kr 57 per dag
Fri kost (ett måltid)	kr 38 per dag
Fritt losji (eget eller delt rom)	kr 27 per dag

Det skal bare regnes med det antall dager som arbeidstakeren faktisk mottar slike ytelser.

§ 1-2-18 Leieverdi av kårbolig/-leilighet utenfor jord-og skogbruk.

Dersom en boligeiendom ved kjøpekontrakt er påheftet fri borett, skal denne ytelsen fastsettes etter reglene i § 3-2-4.

Verdsettelse av særskilte ytelser

§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester

Tilskudd til lys og brensel i prestebolig regnes ikke å gi skattepliktig overskudd når utbetalingen er i samsvar med reglene om utgiftsrefusjon fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet.

Presteboliger nord for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 11 537 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter.

Presteboliger sør for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 21 589 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter.

§ 1-2-21 Drikkepenge/Tips

Drikkepenge/tips til serveringspersonale (bortsett fra prosentlønnnet serveringspersonale), drosjesjåfører mv. settes skjønnsmessig til 3 prosent av innberettet lønn når dette ikke er tatt med i selvangivelsen eller oppgitt med et mindre beløp.

Avkastning av kapital

§ 1-2-30 Fordringer

Avkastning av fordringer fastsettes på bakgrunn av fordringens art, men likevel ikke under 6 prosent når det mangler oppgaver fra skattyter.

§ 1-3 Fradragssatser

Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet

§ 1-3-1 Fradrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn

Bor skattyter under arbeidsopphold utenfor hjemmet i egen brakke/campingvogn, som ikke anses som driftsmiddel, fastsettes fradraget til kr 52 per døgn.

§ 1-3-2 Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke/campingvogn

Satsen settes fra første døgn til:

- kr 174 per døgn

§ 1-3-3 Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.

Skattytere som har bodd på pensjonat/internat o.l., hvor de ikke har mulighet til å tilberede frokost eller aftens, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 269 per døgn regnet fra og med første døgn.

§ 1-3-4 Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer - hotellopphold

Fradragssats for familieforsørgere og enslige settes til kr 530 per døgn. Når kostnader til frokost er inkludert i romprisen eller disse kostnadene blir refundert etter regning, settes fradragssatsen til kr 477.

Ved tjenestereiser i utlandet innrømmes fradrag for kost etter satser som tilsvarer den godtgjørelse som utbetales for vedkommende land etter statens særavtale for reiser i utlandet.

Kan ikke skattyteren godtgjøre å ha bodd på hotell, innrømmes fradrag etter pensjonatsatsen i § 1-3-3 eller hybel-/brakkesatsen i § 1-3-2.

§ 1-3-5 Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet

Fradrag for merkostnader til kost når besøksreisen mellom sted for arbeidsopphold og hjem ikke medfører overnatting, men varer i 6 timer eller mer, settes til kr 75 hver vei. Slikt fradrag skal bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat på reisen og når kostnadene ikke er dekket av arbeidsgiver.

§ 1-3-6 Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted

For skattytere som reiser daglig mellom hjem og arbeidssted, men som har så langt fravær at de må spise ett måltid ekstra om dagen utenfor hjemmet, settes fradraget til kr 75 per dag. Slikt fradrag skal i alminnelighet bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat og har et sammenhengende fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer. For lønnstagerer inngår fradraget i minstefradraget.

§ 1-3-7 Fradrag for småutgifter

Skattytere som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet, og som enten krever fradrag for faktiske kostnader til kost eller har helt eller delvis fri kost eller hyretillegg, gis i tillegg fradrag for "småutgifter" (kostnad til telefon, avis o.l.) med kr 50 per døgn.

§ 1-3-8 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost i utlandet

For langtransportsjåfører på turer i utlandet settes merkostnadene til kr 300 per døgn. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-3-9 Beregning av antall fraværsdøgn

Frdragene ovenfor beregnes på grunnlag av følgende fraværsdøgn:

Uten lørdagsfri	280 dager
Fri annenhver lørdag	255 dager
Fri hver lørdag	240 dager

Det er forutsatt hjemreise hver uke. Hvis dette ikke er tilfelle, må antall fraværsdøgn forhøyes.

Reiser mellom hjem og fast arbeidssted

§ 1-3-10 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet

For samlet reiselengde i året opp til 35 000 km, settes fradraget til kr 1,40 per km.

For samlet reiselengde over 35 000 km settes fradraget til kr 0,70 per km.

Forskjellige arbeidskostnader mv.

Nedenfor følger fradragssatser til bruk for arbeidstakere som har kostnader som overstiger minstefradraget. Dersom kostnadene ikke overstiger minstefradraget, skal minstefradraget benyttes.

§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke

For bil som ikke lignes som yrkesbil, gis fradrag for bruk i yrket med kr 3,50 per km (arbeidssted i Tromsø kr 3,55).

For andre framkomstmidler gis fradrag etter satsene i § 1-2-6, nest siste avsnitt.

§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere

Når bygningsarbeidere selv må holde verktøy i sitt arbeid uten særskilt godtgjørelse, settes fradraget for håndverktøy til kr 2 200 per år.

§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører

Frdrag for uniform for drosjesjåfører godkjennes ved likningen med kr 2 200 per år.

§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur

Når vilkårene for fradrag er oppfylt, gis fradrag for faglitteratur med inntil kr 1 500 per år uten nærmere spesifisering.

§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.

Kostnader til bøker, tidsskrifter, aviser mv. for journalister mv. godtas uten spesifisering til fradrag med inntil kr 1 500 i inntektsåret. Kostnader til internasjonalt pressekort godkjennes med kr 250. Når kostnadene til reise i yrket ikke kan sannsynliggjøres, gis fradrag etter skjønn med kr 2 200 per år samlet for reiser med egen bil og offentlig kommunikasjonsmiddel.

§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet

Ved avholdelse av møte/kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid, gis det fradrag med kr 7 per deltaker per møte til dekning av kostnadene til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l.

§ 1-3-26 Standardfradrag for bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor mv.)

Benytter eieren minst halvparten av eiendommen til egen bolig regnet etter utleieverdien, gis det standardfradrag med kr 1 500 for de kostnader som knytter seg til den del av eiendommen som brukes i eierens ervervsvirksomhet.

I stedet for standardfradrag kan eieren kreve fradrag for faktiske kostnader knyttet til ervervsdelen av boligen.

For lønnstakere inngår kostnadene i minstefradraget.

Andre kostnader

§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag

Dersom høyere beløp ikke kan dokumenteres, gis det fradrag for kostnader til middag for opponenter, veiledere mv. inntil kr 20 800, begrenset til kr 1 040 per kuvert. Fradrag gis ikke for bespisning av familie og venner.

§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere

Den som passer andres barn i eget hjem, herunder driver familiebarnehage som næringsvirksomhet i eget hjem, kan istedenfor fradrag for faktiske kostnader, kreve standardfradrag. Standardfradraget skal utgjøre 50 prosent av vederlaget for barnepass, men høyst kr 950 per måned for hvert barn til dekning av kostnader til kosthold, ekstra kostnader til vask, oppvarming mv. Har skattyter valgt standardfradrag, er valget bindende for de neste 5 inntektsår såfremt forholdene ikke endres vesentlig.

Kapittel 2. Innenfor virksomhet

§ 2-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 2-1-1 Faste eiendommer

Her inngår forretningseiendommer, jordbrukseiendommer, hotell-, losji- og bevertningsbygg, industri-, kontor- og lagerbygg, tomtearealer mv.

For slike eiendommer skal det foretas en generell økning av likningsverdiene per 1. januar 2009 med 10 prosent. Dette gjelder ikke for jordbrukseiendommer og kraftverk.

For enkeltstående eiendommer som er steget i verdi fra 1. januar 2008 pga. påkostninger mv., kan likningsverdien heves utover denne satsen. Det samme gjelder dersom påkostninger mv. er foretatt tidligere år uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til likningsmyndighetene.

For enkeltstående eiendommer som har likningsverdi vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer i kommunen, vil tillegget i likningsverdien kunne reduseres eller falle bort.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Retningslinjene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Ved første gangs taksering av faste eiendommer skal likningsverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris (for nybygg inkludert grunn) eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Tidligere fastsatte likningsverdier som overstiger 80 prosent av markedsverdien, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 80 prosent av dokumentert markedsverdi. Det er for inntektsåret 2008 fastsatt overgangsregel til skatteloven § 4-10 (3) for ikke-børsnotert aksjeselskap eller allmennaksjeselskap (som ikke i sin helhet eies av børsnotert aksjeselskap/allmennaksjeselskap). Likningsverdien for eiendom eid av selskaper som omfattes av overgangsregelen, settes til maksimalt 60% av dokumentert markedsverdi.

For å beregne formuesverdien av varige rettigheter (feste-, jakt-, fiskerettigheter mv.), kapitaliseres brutto leieverdi med en netto kapitaliseringsfaktor. Faktoren er for 2008 satt til 10.

§ 2-1-2 Driftsløsøre

Formuesverdien for driftsløsøre settes til den likningsmessig nedskrevne verdien ved utgangen av inntektsåret. Er saldoen negativ, settes formuesverdien til kr 0. Positiv saldo verdi reduseres dersom skattyter påviser at den samlede faktiske verdien av driftsmidlene er lavere enn nedskrevet verdi.

Fast teknisk utstyr skal formueslignes sammen med bygningen (driftsmidlet). Dette gjelder også den delen av det faste utstyret som inngår i saldogruppe d. Vanligvis skal likevel ikke verdien på saldogruppe d reduseres ved formuesberegningen. Slik reduksjon skal bare foretas dersom det kan dokumenteres at samlet salgsverdi på driftsmidlene i saldogruppe d, ikke medregnet det faste tekniske utstyret, er lavere enn gruppens saldo verdi.

§ 2-1-3 Innkjøpt varelager

Innkjøpt varelager verdsettes til anskaffelsesverdien, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a.

§ 2-1-4 Tidsbegrensede rettigheter

Avskrivbare tidsbegrensede rettigheter skal verdsettes til skattemessig nedskrevet verdi.

§ 2-1-5 Verdssetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.

a) Skip – med kjent kostpris

Verdssettingsreglene gjelder alle typer skip, borefartøyer, boliggrigger, fiskefartøyer, taubåter mv. (jf. Ot. prp. nr. 1 97/98 punkt 6.4)

Nybygde skip skal i leveringsåret (år 1) verdsettes til 85 prosent av kostpris uansett når i året de leveres. Fra år 2 til og med år 15 skal gjenværende formuesverdi årlig reduseres med 15 prosent. Avrundet uten desimaler vil formuesverdien utgjøre i prosent av kostpris som ny:

Leveringsår:

År 1	85 prosent av kostpris
" 2	72 « » «
" 3	61 « » «
" 4	52 « » «
" 5	44 « » «
" 6	37 « » «
" 7	31 « » «
" 8	26 « » «
" 9	22 « » «
" 10	19 « » «
" 11	16 « » «
" 12	14 « » «
" 13	12 « » «
" 14	10 « » «
" 15	10 « » «

Skip levert i 1993 eller tidligere, verdsettes til 10 prosent av kostpris. Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsverdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsverdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsverdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

Selv om et skip skifter eier, skal skipets kostpris som nytt legges til grunn for beregningen.

b) Skip – med ukjent kostpris

Ved kjøp av skip hvor det ikke er mulig å fastslå byggeprisen, kan det tas utgangspunkt i 85 prosent av kjøpers kostpris. Det gis videre 15 prosent årlig reduksjon av gjenværende formuesverdi inntil skipet har nådd en alder på 15 år fra det var ferdigbygd. Restverdien blir stående videre som formuesverdi.

Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsverdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsverdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsverdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

c) Påkostninger

Betydelige påkostninger skal vurderes for seg og verdsettes særskilt. Påkostninger over 20 prosent av skipets kostpris som nytt eller brukt, anses som betydelige. Slike påkostninger skal verdsettes til 85 prosent i år 1 med en årlig reduksjon på 15 prosent av gjenværende verdi i 15 år. Verdien kan ikke settes lavere enn 10 prosent av påkostningens kostpris. En betydelig påkostning vil etter dette behandles tilsvarende anskaffelsen av et nytt skip, jf. § 2-1-5 a.

Formuesverdien av det "opprinnelige" skipet må reduseres med eventuell forholdsmessig verdi av utstyr som tas ut i forbindelse med en ombygging.

Påkostninger på under 20 prosent av skipets kostpris vil ikke bli gjenstand for særskilt verdsettelse. Slike mindre påkostninger vil dermed ikke ha innvirkning på formuesfastsettelsen. Påkostninger fordelt over flere år vil kunne ses i sammenheng ved anvendelse av 20-prosentgrensen.

d) Kontrakter

Nybyggingskontrakter for skip skal verdsettes til 85 prosent av kontraktsprisen.

(§ 2-2 Inntektssatser)

§ 2-3 Fradragssatser

Regnskapspliktige skattytere gis fradrag for faktiske kostnader, dokumentert ved bilag, med mindre annet er bestemt nedenfor.

§ 2-3-1 Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet

I tillegg til dokumenterte merkostnader til kost, kan det kreves fradrag for småutgifter som skattyter har ved opphold utenfor hjemmet pga. reise i virksomhet, med kr 50 per døgn.

§ 2-3-2 Kostnader til kost og losji til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)

Satsene er oppført under § 1-2-17 "Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff".

§ 2-3-3 Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole

Normalsatser for arbeid utført av barn:

	1.1. - 31.3. 2008	1.4. - 31.12. 2008
Alder	Timesats	Timesats
17 år	kr 91	kr 96
16 "	" 88	" 91
15 "	" 76	" 81
14 "	" 67	" 71
13 "	" 60	" 63

Det kan bare unntaksvis bli tale om å fradragføre lønn til egne barn under 13 år.

For barn mellom 13 og 16 år er timesatsene redusert skjønnsmessig i forhold til satsene for barn i alderen 16-18 år. Eventuell overgang til høyere sats gjelder fra og med den måneden vedkommende fyller år.

Satsene bør normalt legges til grunn uansett til hvilke tider arbeidet er utført. Kost til forsørgede barn kan ikke ses på som betaling for arbeid.

I tillegg til vanlig lønns- og trekkoppgave skal skjemaet "Særskilt oppgave over lønn og annen godtgjørelse til ektefelle og barn" (RF-1160) fylles ut og leveres sammen med selvangivelsen.

§ 2-3-4 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten

For campingvogn, som er anskaffet til privat bruk, som også brukes til spisebrakke/overnattingsbrakke for ansatte i eierens virksomhet, kan det bare innrømmes fradrag for den ekstra verdiforringelse som skyldes bruken i virksomheten. Slik ekstra verdiforringelse settes skjønnsmessig til kr 104 per døgn. Det årlige fradrag begrenses oppad til 10 prosent av vognens kostpris som ny dersom skattyteren eier den, eller til den årlige leie dersom campingvognen leies.

§ 2-3-5 Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet

Der skattyter benytter egne private formuesobjekter i virksomhet, gis fradrag etter samme satser som for lønnstakere, se kapittel 1.

a) Bruk av privat bil/båt i virksomheten:

Satsene er oppført under § 1-3-20, evt. under § 1-2-6, nest siste avsnitt.

b) Campingvogn brukt av eieren til overnatting – i egen virksomhet:

Satsen er oppført under § 1-3-1.

c) Bruk av eget hjem til møte- og kursvirksomhet:

Satsen er oppført under § 1-3-25.

d) Bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor):

Satsen er oppført under § 1-3-26.

§ 2-3-6 Avgrensning av representasjonskostnader

Jf. Skattedirektoratets forskrift til skatteloven 22. november 1999 nr. 1160 § 6-21.

Fradrag for kostnader til uteservering, som nevnt i forskriftens § 6-21-2 (1) 4. punktum, kan ikke overstige kr 360 per person.

Fradrag for kostnader til gavegjenstand med firmamerke og/eller firmanavn knyttet til gjenstanden, som nevnt i forskriftens § 6-21-5 (1), kan ikke overstige kr 200 per gjenstand.

Fradrag for oppmerksomheter overfor forretningsforbindelser, etter forskriftens § 6-21-6 1. punktum, kan ikke overstige kr 200 per tilfelle.

§ 2-3-7 Kostnader til sjøhyre mv. for ikke bokføringspliktige fiskere

Foreligger ikke dokumentasjon, kan fradrag for merkostnad til sjøhyre mv. godtas med inntil kr 2200 for helårsfiskere og kr 1500 for sesongfiskere. Fradraget inngår i et evt. minstefradrag.

Kapittel 3 - Spesielle verdsettingsregler og satser for primærnæringene

§ 3-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller foran i denne forskrift, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer

Formuesverdien på skog skal settes til avkastningsverdien, jf. skatteloven § 4-11, annet ledd.

Fastsettelsen av formuesverdiene på skog er hjemlet i likningsloven § 7-1, nr. 3 og i forskrift gitt av Skattedirektoratet etter delegasjonsvedtak av 22.01.1982. Revisjon av formuesverdiene skal skje når Skattedirektoratet bestemmer.

Formuesverdien på skogeiendommer ble revidert i 2006. Ved beregningen ble nyttet skogfaktor 8.

For 2008 er skogfaktor satt til 5. Alle formuesverdier som ble fastsatt i 2006, vil automatisk bli endret i samsvar med endret skogfaktor. Den nye formuesverdien for 2008 vil fremgå av forhåndsutfylt selvangivelse, PSAN.

Om beregning av formuesverdi på bortleide rettigheter knyttet til skogeiendommen (feste-, jakt-, fiskerettigheter mv.), se § 2-1-1. Formuesverdien på jaktrettighet utnyttet av skattyteren selv, beregnes ved at antall felte dyr innen de forskjellige kategoriene som er nevnt under § 3-2-5, multipliseres med de verdiene som er angitt der. Det totale produktet multipliseres med kapitaliseringsfaktor 10.

§ 3-1-2 Jordbrukseiendommer

Jordbrukseiendommer skal verdsettes under ett med bygninger og rettigheter som hører til eiendommen, jf. skatteloven § 4-11 første ledd. Om fastsettelsen av formuesverdien, se kapittel 2, § 2-1-1 "Faste eiendommer".

For driftsløsøre vises til § 2-1-2.

§ 3-1-3 Varelager, buskap og oppdrettsfisk

Varebeholdning settes til anskaffelsesverdi, eller tilvirkningsverdi for egentilvirkede varer, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a. Som tilvirkningsverdi regnes kostpris for råstoff, halvfabrikata, hjelpestoffer og produksjonslønn.

a. Buskap

Reglene om verdsetting av buskap er gitt i § 4 i forskrift til ligningsloven "Regnskapsforskrifter for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk" fastsatt av Skattedirektoratet 5. mars 1984.

1) Storfe

		Ordinære satser	Satser for Jersey-rasen	I prosent av voksne dyr
Kyr tilført i året				
(har kalvet)	kr	4 400	kr 3 300	
Kviger over 12 måneder				
(ikke kalvet)	"	3 100	" 2 300	70
Kviger under 12 måneder	"	1 300	" 1 000	30
Okser over 12 måneder	"	3 100	" 2 300	70
Okser under 12 måneder	"	1 300	" 1 000	30

2) Griser

Avlsgriser tilført i året

(over 6 måneder)	kr	1 600	
Slakteferdige griser	"	1 100	100
Slaktegriser ca. 4 måneder	"	900	80
Slaktegriser ca. 3 måneder	"	650	60
Smågriser ca. 2 måneder	"	450	40
Smågriser under 2 måneder	"	200	20

3) Småfe

Sauer tilført i året

(over 12 måneder)	kr	350	
Sauer under 12 måneder	"	210	60
Geiter tilført i året			
(over 9 måneder)	"	200	
Geiter under 9 måneder	"	60	30

4) Fjørfe

Etter Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 14-5-3 skal verpehøner og kyllinger verdsettes til slakteverdi. Slakteverdien settes til:

Verpehøner	per stk.	kr	4
Kyllinger	" "	"	5

Satsene for verdsetting av avlsdyr av gjess, kalkuner og ender av eget oppal, og/eller innkjøpte, fastsettes til tilvirkningsverdien. Tilvirkningsverdien settes til:

Gjess, kalkuner	per stk.	kr	80
Ender	" "	"	50

Innkjøpte dyr (kyllinger) til oppføring skal settes til innkjøpsprisen med tillegg av medgåtte førkostnader mv. fram til årsskiftet.

5) Pelsdyr

Satsene nedenfor skal nyttes ved fastsettelsen av formuesverdier på levende dyr og usolgte skinn. Disse satsene har ingen betydning for inntektslikningen av enkeltpersonforetak og deltakerliknet selskap, jf. skatteloven § 8-1 første ledd, bokstav a. For aksjeselskaper skal satsene også nyttes ved inntektslikningen.

Sølvrev	kr	240
Blårev og annen rev	"	210
Mink	"	90
Ilder	"	50

6) Hester

Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport

Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport, føres opp med antatt salgsverdi. Hester av eget oppal under 1 år bør normalt settes til minst kr 17 000. Denne verdi økes for hvert år inntil 3 år. Hester som har nådd denne alder i 2008, skal verdsettes til minst kr 40 000. Er hesten forsikret og 15 prosent av forsikringssummen overstiger satsene foran, legges 15 prosent av forsikringssummen til grunn. Verdien for slike hester eid utenfor næringsvirksomhet, kan ikke settes ned før det er sannsynlig at vedkommende hest har en lavere salgsverdi.

Andre hester

Hester av eget oppal, fastsettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal.

Satser for eget oppal:

	Fjording	Dølahest
Hester inntil 1 år	kr 1 200	kr 1 700
Hester inntil 2 år	" 3 100	" 4 300
Hester inntil 3 år	" 4 800	" 6 700
Hester over 3 år	" 6 000	" 8 400

7) Andre dyr

Formuessatsene for rein er fastsatt etter bestemmelsene i skatteloven § 4-11, tredje ledd. Satsene har ingen betydning for inntektsansettelsen, jf. skatteloven § 8-1, første ledd, bokstav a.

Rein over 1 år	Kr	620
Rein under 1 år (fjorårskalver)	"	310
Bifolk (uten kube)	kr	250
Kaniner	"	30

b. Korn

Tilvirkningsverdi i kr per kg:

Mathvete	kr	1,10
Fôrhvete	"	1,10
Matrug	"	1,00
Fôrrug	"	1,00
Rughvete	"	1,00
Bygg	"	0,95
Havre	"	0,85
Oljefrø	"	2,20
Erter	"	1,35

c. Poteter

Tilvirkningsverdi kr per kg:

Matpoteter	kr 0,90
Fabrikkpoteter	" 0,55

d. Avlingslager til oppforing på egen buskap

Tilvirkningsverdi per kg:

Høy	kr 0,70
Halm, ubehandlet	" 0,30
Halm, ammoniakkbehandlet	" 0,55
Kålrot	" 0,12
Grassilo	" 0,17
Byggrøpp	" 1,10
Havregrøpp	" 1,10

Tilvirkningsverdien på andre fôrmidler settes til kr 1,10 per fôrenhet. (FEm)

e. Lager av skogsvirke (som ikke er levert)

Tilvirkningsverdien settes til kostnadene ved hogst, kjøring mv. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med.

f. Annet varelager for salg

Salgsprodukter verdsettes til ca. 40 prosent av netto salgsverdi.

Planter på friland i planteskoler verdsettes til 20 prosent av netto salgsverdi ved engrossalg.

g. Oppdrettsfisk, skjell mv.

På grunn av risikoen for sykdom, skade, svinn etc. settes verdien på oppdrettsfisk og skjell til 65 prosent av tilvirkningsverdien. I tilvirkningsverdien inngår kostnader til innkjøp av yngel/smolt/settefisk, til fôr og til leid arbeidskraft.

Beholdning av blåskjell og lignende stående i sjøen, verdsettes ikke.

§ 3-2 Inntektssatser

§ 3-2-1 *Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1.*

a) Melk per årsgeit	300 kg
b) Ull per voksen sau	3,5 kg
c) Ull per lam	1,5 kg
d) Egg per høne	14 kg
e) Honning per kube	30 kg

§ 3-2-2 *Priser per kilo/liter på produkter uttatt til husholdning og føderåd*

a) Poteter	kr 2
b) Melk	kr 3
c) Okse	kr 35
d) Kvige	kr 32
e) Ku	kr 30
f) Kalv	kr 37
g) Lam	kr 43
h) Sau	kr 18
i) Geit/ Kje	
Kje	kr 19
Geit	kr 10
j) Svin	
Slaktegris	kr 21
Purker	kr 13
k) Rein	kr 65
l) Fjørfe	
Høner, pris per stk.	kr 4
Kalkun, per kg	kr 15
And , per kg	kr 25
Kylling, per kg	kr 10
m) Ull	kr 35
n) Honning	kr 40
o) Egg	kr 11

§ 3-2-3 *Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk*

a) Verdien av uttatt melk per husstandsmedlem: kr 480 per år.

For personer over 70 år reduseres satsen for melk til det halve.

b) Verdien av uttatte poteter per husstandsmedlem: kr 140 per år.

For barn under 10 år og for personer over 70 år reduseres satsen for poteter til det halve.

- c) Verdien av uttatt fisk per husstandsmedlem: Kr 1 000 per år.
For barn under 10 år og personer over 70 år reduseres satsen til det halve.
- d) Verdien av uttatt reinkjøtt settes til kr. 2 100 pr. husstandsmedlem.
For barn under 10 år og personer over 70 reduseres satsen til det halve.

§ 3-2-4 *Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk*

Leieverdiene fastsettes for inntektsåret 2008 etter følgende sjablongverdier:

<u>Bruksareal</u>	<u>Leieverdi</u>
Over 100 m ²	kr 24 000
60 – 100 m ²	kr 18 000
Under 60 m ²	kr 12 000

Bruksareal er alt areal innenfor yttervegg med minimum 190 cm takhøyde. Forefinnes ikke bade-/dusjrom eller wc, reduseres verdien med 25 %. Samme reduksjon gjelder dersom avstanden til kommuneadministrasjonen er over 15 km. Oppfylles begge vilkår, er reduksjonen samlet 40 %.

§ 3-2-5 *Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett*

Når den som disponerer en jaktrett selv har utnyttet denne, skal nettofordelen pr. felte dyr ved likningen settes lik satsene som er gjengitt nedenfor:

Elgku	Kr 4 300
Elgokse	Kr 5 500
Elgkalv	Kr 2 100
Reinsdyr (voksen)	Kr 1 200
Hjort (voksen)	Kr 2 100

§ 3-2-6 *Verdi av eget brensel*

Ved fastsettelsen av verdi for eget brensel må det foretas en totalvurdering i hvert enkelt tilfelle, der strømforbruk til privat bruk og eventuelt bruk av annet brensel hensyntas.

Når det i all hovedsak nyttes ved til oppvarming, settes uttaket fra egen skog slik:

Kr. 4 000 for hovedbolig/ leilighet

Kr. 2 800 for evt. kårbolig/ leilighet

Uttak av ved fra egen skog ut over 3 favn inntektsføres med kr. 1.350 pr. favn.

§ 3-2-7 *Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen*

Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes i travsport eller på annen måte utenom jord- og skogbruksnæringen, settes til kr 13 500 for voksne trav- og galopphester. For hobbyhester utenom trav- og galoppport, settes uttaket til kr 9 500 og for ponnyer til kr 6 200. Satsene reduseres skjønnsmessig for føll og unghester.

§ 3-2-8 *Definisjon av "tre normalårsverk" i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 10-42-3 "Om overføring av skjerming mellom virksomheter"*

Tre normalårsverk jf. § 10-42-3 a utgjør i den sammenheng 750 dagsverk eller 5625 arbeidstimer.

§ 3-3 Fradragssatser

§ 3-3-1 *Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme, grønn omsorg og forpleining.*

Drives gårdsturisme, grønn omsorg eller forpleining som virksomhet, og virksomheten omfatter bespising, kan det, som alternativ til fradrag for dokumenterte kostnader, gis fradrag for kost tilsvarende satsene i § 1-2-17 med et tillegg på 30 prosent.

§ 3-3-2 *Kostnader til kost mv. for ikke bokføringspliktige lottfiskere*

Ikke bokføringspliktige lottakere som ikke tar del i felles kosthold om bord, gis fradrag for dokumenterte kostnader til kost og (i tillegg) for "småutgifter" (kostnader til telefon, avis o l) med kr 50 per døgn.

For hjemmefiskere (overnatting hjemme) som ikke kan dokumentere kostutgifter, må fradraget fastsettes ved skjønn. Som veiledning for skjønnet kan nyttes en sats på kr 75 per dag.

§ 3-3-3 *Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett*

Kostnader til gevær, ammunisjon, mv, kan bare føres til fradrag med inntil kr 2 200.

§ 3-3-4 Fradrag for fôrkostnader til gjeterhund i sau- og reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, kan det alternativt nyttes et samlet fradrag for kostnader til fôr på kr. 1.800,- for hver næringsdrivende (ved deling av næringsinntekt mellom ektefeller anses ektefellene i denne sammenheng som én næringsdrivende).

For lønnet gjeters hundehold inngår kostnadene i minstefradraget.

§ 3-3-5 Fradrag for merkostnader til kost i reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, vil reineiere som må overnatte utenfor sin bolig eller sekundærbolig innrømmes fradrag for merkostnader til kost etter en sats tilsvarende satsen for kostbesparelse i hjemmet. Satsen for 2008 er kr. 73,- pr. døgn.

Det må godtgjøres at oppholdet har vært nødvendig i forbindelse med reindriften.

Vedlegg 1

Regulativ for reiser i utlandet for statens regning /Satser for nattillegg og kostgodtgjørelse med virkning for inntektsåret 2008

Afrika:	Natt	Kost			
			Sør-Afrikarepublikken	1200	530
			Cape Town	1800	550
Algerie	1380	700	Tanzania	1150	380
Angola	1520	800	Togo	700	380
Benin	1260	700	Tunisia	1520	650
Botswana	880	390	Uganda	1120	390
Egypt	950	380	Zambia	1220	480
Elfenbenskysten	1250	690	Zimbabwe	940	530
Etiopia	850	300	Øvrige områder	870	540
Gabon	1050	700			
Gambia	770	320	Amerika:	Natt	Kost
Ghana	890	420	Antigua og Barbuda	1300	850
Guinea	1000	440	Argentina	1250	430
Kamerun	1210	490	Bahamas	1200	450
Kenya	1270	480	Barbados	1400	600
Lesotho	900	400	Bermuda (Br)	1460	570
Liberia	710	320	Bolivia	600	200
Libya	2000	720	Brasil	1300	560
Madagaskar	840	400	Canada	1560	620
Malawi	790	370	Chile	1100	650
Mali	720	450	Colombia	930	400
Marokko	1650	550	Costa Rica	770	560
Mauritius	850	350	Cuba	920	530
Mocambique	680	470	Den dominikanske rep.	910	440
Namibia	850	330	Dominica	790	420
Nigeria	1800	830	Equador	650	400
Senegal	920	560	Grenada	1200	450
Seychellene	1500	450	Guatemala	810	410
Sudan	1370	600	Guyana	830	360
Swaziland	930	320	Haiti	810	420

Jamaica	950	410	Georgia	1080	440
Mexico	1550	860	India	1890	500
Nederlandske Antiller	920	410	Indonesia	1710	740
Nicaragua	920	360	Irak	500	650
Panama	930	450	Iran	990	300
Paraguay	750	220	Israel	1550	820
Peru	1000	400	De palestinske områder	790	560
Puerto Rico	1150	410	Japan	1500	920
St. Kitts-Nevis	1670	750	<i>Osaka</i>	1680	1050
St. Lucia	900	690	<i>Tokyo</i>	1930	1160
St. Vincent	1200	710	Jordan	1500	900
Surinam	1120	300	Kambodia	1320	800
Trinidad og Tobago	1550	570	Kasakhstan	1200	630
Uruguay	700	340	Kina	1260	600
USA	1490	600	<i>Hong Kong</i>	1500	750
New York by	1850	840	<i>Shanghai</i>	1450	710
Washington D.C	1740	1000	Kuwait	1800	550
Venezuela	1280	480	Kypros	1720	750
Øvrige områder	880	510	Laos	1250	360
Asia:	Natt	Kost	Libanon	1480	900
Afganistan	780	470	Malaysia	1300	600
Armenia	1800	670	Maldivene	1200	500
Azerbajjan	1650	550	Mongolia	650	570
Bahrain	1650	600	Nepal	980	300
Bangladesh	1370	360	Oman	1170	400
Brunei	720	320	Pakistan	1700	390
Burma (Myanmar)	1500	1050	Qatar	2750	670
Fillipinene	1320	500	Saudi-Arabia	1000	480
Forente Arabiske Emirater	2200	770	Singapore	2000	800
			Sri Lanka	610	320

Syria	1330	590	<i>Paris</i>	1450	790
Sør-Korea	1220	560	Hellas	1370	730
<i>Seoul</i>	1550	850	Hviterussland	600	630
Taiwan	1550	760	Irland	1730	830
Thailand	1750	850	Island	1570	830
Tyrkia	1450	680	Italia	1050	680
<i>Istanbul</i>	1780	800	<i>Firenze</i>	1200	680
Vietnam	1340	410	<i>Milano</i>	1400	850
Yemen	1040	260	<i>Roma</i>	1400	820
Øst-Timor	960	400	<i>Venezia</i>	1450	850
Øvrige områder	900	600	Kroatia	980	650
			Latvia	1230	610
Australia/Oceania:	Natt	Kost	Liechtenstein	1150	880
Australia	1540	800	Litauen	1100	430
Fiji	1130	440	Luxembourg	1630	770
New Zealand	1700	580	Makedonia	950	440
Papua - New Guinea	1080	400	Malta	780	510
Øvrige områder	950	630	Moldova	880	300
			Monaco	890	650
Europa:	Natt	Kost	Montenegro	680	370
Albania	1040	550	Nederland	1170	640
Belgia	1300	740	<i>Amsterdam</i>	1500	720
<i>Brussel</i>	1450	760	<i>den Haag</i>	1450	680
Bosnia-Hercegovina	760	400	Polen	1000	550
Bulgaria	950	390	Portugal	1400	590
Danmark	1200	630	Romania	1400	630
<i>København</i>	1500	760	Russland	700	490
Estland	1200	450	<i>Moskva</i>	1870	1050
Finland	1400	670	<i>St.Petersburg</i>	1400	740
Frankrike	1070	680	Serbia	620	300

<i>Beograd</i>	1040	440	<i>Genève</i>	1400	650
Slovakia	1250	540	<i>Zürich</i>	1550	690
Slovenia	870	550	Sverige	1650	700
Spania	880	690	Tsjekkiske republikk	1170	580
<i>Barcelona</i>	1450	860	Tyskland	1250	730
<i>Madrid</i>	1500	970	Ukraina	1700	670
Storbritannia	1100	730	Ungarn	1170	600
<i>London</i>	1500	970	Østerrike	970	670
Sveits	1150	650	<i>Wien</i>	1500	720

For følgende områder/land i Europa fastsettes administrativt disse satser:

Andorra: som for Spania

Færøyene: som for Danmark

Gibraltar: som for Storbritannia

Grønland: som for Danmark

Guernsey (inkl. Alderney og Sark): som for Storbritannia

Jersey: som for Storbritannia

Kanariøyene: som for Spania

Kosovo: som for Serbia

Madeira: som for Portugal

Man: som for Storbritannia

Nord-Irland: som for Storbritannia

San Marino: som for Italia

Vatikanstaten: som for Roma

Åland: som for Finland

Vedlegg 2

Div. satser

Statens særavtale for kostgodtgjørelse (innenlandsreiser), gjeldende for 2008:

	1/1-30/4 2008	1/5-31/12 2008
Kostgodtgjørelse for dagsreiser på mer enn 15 km:		
For reiser inntil 5 timer:	kr 140,- (legitimert)	kr 140,-
For reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer:	kr 140,-.	kr 160,-
For reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer:	kr 200,-.	kr 250,-
For reiser over 12 timer:	kr 320,-.	kr 380,-
Kostgodtgjørelse ved overnatting på reiser på mer enn 15 km:		
For reiser fra og med 8 timer og inntil 12 timer:	kr 250,-.	Opphevet
For reiser fra og med 12 timer:	kr 460,-.	kr 530,-

Satser for bruk av egen bil etter statens særavtale, gjeldende for 2008:

For inntil 9000 km i kalenderåret:	kr 3,00 per km	kr 3,50
Over 9000 km i kalenderåret:	kr 2,40 per km	kr 2,90
For arbeidstakere med arbeidssted i Tromsø: kr. 0,05 per km i tillegg til satsene over.		
For kjøring på skogs- og anleggsveier gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på	kr 0,70 per km	kr 0,80

Når det er nødvendig med tilhenger for å bringe med utstyr og materiell som på grunn av sin vekt og beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på

kr 0,50 per km   kr 0,60

Når det i bilen tas med arbeidstakere på oppdrag, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg per arbeidstaker på

kr 0,50 per km   kr 0,75.

Satser for kilometergodtgjørelse ved bruk av andre egne framkomstmidler etter statens særavtale, gjeldende for 2008:

Motorsykkel over 125 ccm:	kr 2,45 per km	kr 2,80
Moped og motorsykkel opp til og med 125 ccm:	kr 1,35 per km	kr 0,55
Snøscooter:	kr 6,10 per km	kr 6,60
Båt med motor fra og med 50 hk:	kr 6,00 per km	kr 6,50
Båt med motor inntil 50 hk:	kr 3,10 per km	kr 3,50
El-bil (ny)		kr 4,00
Andre framkomstmidler:	kr 1,00 per km	kr 1,50